

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2018 M. LAPKRIČIO 28 D. NUTARIMO NR. 1176 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO“ (TOLIAU – PROJEKTAS NR. 1) IR „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2018 M. GRUODŽIO 12 D. NUTARIMO NR. 1298 „DĖL VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ IR DARBUOTOJŲ, DIRBANČIŲ PAGAL DARBO SUTARTIS, PAREIGYBIŲ POREIKIO NUSTATYMO KRITERIJŲ APRAŠO IR DIDŽIAUSIO LEISTINO VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ IR DARBUOTOJŲ, DIRBANČIŲ PAGAL DARBO SUTARTIS IR GAUNANČIŲ DARBO UŽMOKESTĮ IŠ VALSTYBĖS BIUDŽETO IR VALSTYBĖS PINIGŲ FONDŲ, PAREIGYBIŲ SKAIČIAUS SĄRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTŲ (TOLIAU – PROJEKTAS NR. 2) (TOLIAU KARTU - PROJEKTAI) (TAP-22-18; TAP-22-19); TAIS NR. 21-34563(2);21-34565(2)

2022-01-12 Nr. NV-108

Vilnius

Projektų rengėja – Vidaus reikalų ministerija.

Projektų tikslas. Įgyvendinti 2021 m. gruodžio 23 d. priimto ir 2022 m. sausio 14 d. įsigaliosiančio Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 8, 11, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 27, 29, 30, 47, 49 ir 51 straipsnių pakeitimo ir 37 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-863 (toliau – VTĮ pakeitimo įstatymas) nuostatas.

Dabartinė situacija. VTĮ pakeitimo įstatymu pakeistos nuostatos, susijusios su:

- didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičiaus nustatymu (numatyta išimtis, kad į Vyriausybės tvirtinamą didžiausią leistiną pareigybių skaičių nebūtų įskaičiuojami Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės, konsulinės įstaigos ir specialiųjų misijų darbuotojai, kurie nėra valstybės tarnautojai ar kariai ir su kuriais sudaromos terminuotos darbo sutartys);
- jeigu į įstaigos vadovo, įstaigos vadovo pavaduotojo ir įstaigos padalinio vadovo pareigas po centralizuoto konkurso yra tik vienas pretendentas, gavęs ne mažesnę nei Vyriausybės nustatytą minimalų balą, į pareigas priimančiam asmeniui teikiamas vienas pretendentas;
- galimybe įstaigų vadovus antrai 5 metų kadencijai paskirti be konkurso;
- valstybės tarnautojų, paskirtų (išrinktų) į valstybės ir savivaldybės valdomų įmonių, jų dukterinių bendrovių kolegialių organų ir jų sudaromų komitetų narius, darbo apmokėjimu;
- galimybe įstaigų vadovus išlaikyti valstybės tarnyboje (pasibaigus kadencijai siūlyti eiti kitas karjeros valstybės tarnautojo pareigas);
- leidimų dirbti kitą darbą išdavimo procedūra (atsisakyta šios procedūros);
- galimybe karjeros valstybės tarnautoją perkelti į politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigas;
- nuostatomis dėl valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo ir pareiginės algos nustatymu (lankstesnis koeficientų nustatymas), paprastesniu priemonių skyrimu;
- karjeros valstybės tarnautojo, kuriam suėjo 65 metai, valstybės tarnybos termino pratęsimu.

Projektų esmė. Projektu Nr. 1 siūloma:

- atsisakyti įgaliojimo Vidaus reikalų ministerijai patvirtinti Valstybės tarnautojų prašymų leisti dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį nagrinėjimo, sprendimų priėmimo ir atšaukimo tvarką;

- numatyti procedūras, įgyvendinančias VTĮ pakeitimo įstatymo nuostatas dėl galimybės įstaigos vadovui, kurio kadencija pasibaigė, 6 mėnesius nuo atleidimo iš pareigų dienos būti priimtam į lygiavertes ar žemesnes karjeros valstybės tarnautojo pareigas toje pačioje ar kitoje institucijoje (nustatoma analogiška procedūra kaip ir statuso atkūrimo atveju);
- tikslinamos nuostatos dėl vieno pretendento į įstaigos vadovo, įstaigos vadovo pavaduotojo ar įstaigos struktūrinio padalinio vadovo pareigas, gavusio ne mažesnę nei Vyriausybės nustatytą bendrą minimalų įvertinimą, teikimo į pareigas priimančiam asmeniui;
- Valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo tvarkos aprašo 1 priedo VI skyriuje ir 4 priedo VII skyriuje galimų siūlymų formuluotės (dėl pareiginės algos koeficientų) suderinami su VTĮ pakeitimo įstatymo nustatytais pareiginės algos koeficientais.

Projektu Nr. 2 siūloma:

- iš Užsienio reikalų ministerijai kartu su diplomatinėmis atstovybėmis, konsulinėmis įstaigomis ir specialiosiomis misijomis patvirtinto didžiausio leistino pareigybių skaičiaus išimti Lietuvos Respublikos diplomatinių atstovybių, konsulinių įstaigų ir specialiųjų misijų darbuotojų, kurie nėra valstybės tarnautojai ar kariai ir su kuriais sudaromos terminuotos darbo sutartys (administratoriai, raštvedžiai, sekretoriai, specialieji kurjeriai, ūkvedžiai, vairuotojai, vyresnieji specialieji kurjeriai, valytojai, kiemsargiai), pareigybių skaičių. Pareigybių skaičius mažinamas 100 pareigybių;
- didinti didžiausią leistiną pareigybių skaičių ekonomikos ir inovacijų ministro valdymo sritims priskirtose valstybės institucijose ir įstaigose 17 pareigybių, kurios reikalingos IT infrastruktūros konsolidavimo procesui užtikrinti (6 pareigybės), funkcijoms, susijusioms su atvirų duomenų valdymu, duomenų atvėrimu, dokumentų rinkinių portalo ir atvirų duomenų saugyklos administravimu ir priežiūra, duomenų integravimui į Europos duomenų portalą užtikrinti (4 pareigybės), funkcijoms, susijusioms su portalo „Mano vyriausybė“ vykdymu (1 pareigybė), funkcijoms, susijusioms su Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformos modernizavimu (4 pareigybės), ir funkcijoms, susijusioms su duomenų analitika, užtikrinti (2 pareigybės);
- didinti Vyriausybės kanceliarijos didžiausią leistiną pareigybių skaičių 3 pareigybėmis, kurios reikalingos situacijų centro modelio pradiniam pajėgumams suformuoti.

Derinimas. Projektai derinti su Teisingumo ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Finansų ministerija ir Lietuvos savivaldybių asociacija. Užsienio reikalų ministerija ir Lietuvos savivaldybių asociacija pastabų ir pasiūlymų dėl nutarimų projektų neturėjo. Į Finansų ministerijos pasiūlymą atsižvelgta, į Teisingumo ministerijos pastabas ir pasiūlymus iš esmės atsižvelgta (pastaba, į kurią neatsižvelgta, darbo tvarka papildomai suderinta su šia ministerija, nesutarimų neliko). Projekto Nr. 2 nuostatos dėl Didžiausio leistino pareigybių skaičiaus sąrašo keitimo pagal Vyriausybės kanceliarijos ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pateiktus pasiūlymus darbo tvarka papildomai suderintos su Vyriausybės kanceliarija, Finansų ministerija ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatom. Projektas Vyriausybės programos nuostatų tiesiogiai neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada. VTĮ pakeitimo įstatymu numatyta galimybė nustatyti kadencijai į pareigas priimtam įstaigos vadovui, pasibaigus kadencijai būti priimtam į lygiavertes ar žemesnes karjeros valstybės tarnautojo pareigas toje pačioje ar kitoje valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje be konkurso, tačiau Projektu Nr. 1 siūloma **procedūra šiai galimybei įgyvendinti yra sudėtinga ir reikalaujanti daug administracinių išteklių**: asmuo pateikia dokumentus Valstybės tarnybos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VTD), VTD patikrina dokumentus, Valstybės tarnautojų registrą, kreipiasi į įstaigą, kurioje asmuo ėjo vadovo pareigas (toliau – Įstaiga), dėl galimybės būti priimtam į kitas pareigas, gauna Įstaigos atsakymą, atitinkamai siūlo asmeniui užimti pareigas, asmuo informuoja VTD dėl sutikimo / nesutikimo, Įstaiga sudaro komisiją ir patikrina asmens gebėjimus atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas. Siūlytume peržiūrėti šias procedūras ir numatyti paprastesnę VTĮ pakeitimo įstatymo

nuostatos įgyvendinimą, pavyzdžiui, kad tik pasibaigus kadencijai pati Įstaiga įsivertintų galimybę pasiūlyti pareigas buvusiam vadovui ir tik nesant tokių galimybių būtų įtraukiamas VTD ir atliekamos procedūros dėl galimybės užimti pareigas kitose institucijose ir įstaigose.

Taip pat svarstyti, ar neturėtų būti aptariama situacija dėl atvejų, kuomet asmuo pagal Valstybės tarnybos įstatymo nuostatas galės atkurti valstybės tarnautojo statusą, o taip pat turės galimybę pagal VTĮ pakeitimo įstatymo naują nuostatą pretenduoti į kitas pareigas kaip buvęs kadencijai priimtas įstaigos vadovas. Pažymėtina, kad Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 8, 11, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 27, 29, 30, 47, 49 ir 51 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu ir 37 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 10 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 17 straipsnio pakeitimo įstatymo **projektų aiškinamajame rašte** nurodytas projektų uždavinys buvo sudaryti galimybę kompetentingus įstaigų vadovus išlaikyti valstybės tarnyboje – pasibaigus kadencijai ar pareigybės panaikinimo atvejais siūlyti įstaigų vadovams užimti kitas lygiavertes ar žemesnes karjeros valstybės tarnautojo pareigas, VTĮ pakeitimo įstatymo naują nuostatą grindžiama siekiu „prisidėti prie kompetentingų valstybės tarnautojų išlaikymo valstybės tarnyboje ir didesnės valstybės tarnautojų motyvacijos pasirinkti laiko ribojamas, t. y. su kadencija susijusias, pareigas. Ši nuostata būtų aktuali ir asmenims, kurie, prieš juos paskiriant eiti įstaigos vadovo ar kadencijai priimamo karjeros valstybės tarnautojo (pvz., seniūno) pareigas, *neturėjo valstybės tarnautojo statuso* (pvz., atėjo iš privataus sektoriaus) ir dėl to negali jo atkurti pagal Valstybės tarnybos įstatymo 17 straipsnio 2–4 dalių nuostatas, kai baigiasi kadencija“. Siūlome įvertinti.

Atsižvelgiant į tai, kad Projektu Nr. 1 Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašas papildomas nuostatomis dėl buvusio kadencijai priimto įstaigos vadovo procedūrų, siūlytume peržiūrėti visą aprašą ir atitinkamai papildyti ir kitus susijusius punktus, pavyzdžiui, 12, 20, 22, 71 punktai. Taip pat redakciškai tikslinti aprašo 15 ir 21 punktai, siekiant aiškiai ir nedviprasmiškai nustatyti taisykles dėl galimybės eiti pareigas kitose institucijose ir įstaigose.

Siūlome įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2022 m. sausio 12 d. išvadoje Nr. NV-103 pateiktas pastabas ir projektus svarstyti **tarpinstituciniame pasitarime**.

Patarėja

Aušra Balčiūnaitytė

Aušra Balčiūnaitytė, tel. +37070663825, el. p. ausra.balciunaityte@lrv.lt